

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

IV. Gosp. zbornični svétnik Oroslav Dolenec poroča, da sta občini in župniška urada Kolovrat in Ržišče ter še drugi interesenti prosili za napravo telegrafske ali brzojavne postaje v Izlakah. Ker je v obeh občinah 30 obrtnikov in ker so pri Izlakah toplice z jamskim kopališčem, katere imajo lepo bodočnost, in bi prospeh teh toplic brzojavna postaja v Izlakah zelo pospeševala, želeti je zato naprave brzojavne postaje. Toda ne samo v korist dobra Gallenegg in obiskovalcev toplic, ampak tudi v korist župniških uradov v Čemšeniku in Kolovratu ter posestnikov in obrtnikov bila bi naprava brzojavne postaje v Izlakah. Odsek predlaga torej: „Slavna zbornica naj priporoča napravo brzojavne postaje v Izlakah pri c. kr. poštne in brzojavnem vodstvu v Trstu“.

Predlog se sprejme.

V. Gosp. zbornični svétnik Oroslav Dolenec poroča, da c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Trstu namerja predlagati pri visokem c. kr. trgovinskem ministerstvu, da se napravi državna brzojavna, s poštним uradom združena postaja v Lescah. Odsek je, poudarjajoč kmetijske, obrtne in prometne odnošaje rečenega kraja mnenja, da bi naprava brzojavne postaje, s pošto združene, ne bila samo v korist občevanju tujcev, nego tudi v korist obrtnosti in prometu, in zato predlaga: „Zbornica naj pri ravnateljstvu v Trstu najtopleje priporoča napravo brzojavne postaje v Lescah“.

Predlog se sprejme.

VI. Gospod zbornični svétnik Anton Klein poroča, da se je občinski zastop gradaški obrnil do c. kr. poštne in brzojavnega ravnateljstva v Trstu s prošnjo, da se napravi v Gradacu brzojavna postaja. Odsek se je s to prošnjo temeljito bavil ter se uveril, da je popolnoma opravičena. Za to brzojavno postajo so prosile občine Gradac, Podzemelj, Gruble in Semič, katere štejejo vkupe 5087 duš, potem trije župniški uradi in trije graščaki. Te brzojavne postaje je tem bolj potreba, ker sta bližnji postaji, katerih se morejo posluževati rečene občine, v Metliki in Črnomelju. Nadalje je treba uvažiti, da je v okolici gradaški vinogradarstvo, živinarstvo, trgovina z lesom in z deželnimi proizvodi znatna in da bi z novim občilom trgovina mnogo pridobila. Vrh tega je poudariti, da je v Gradacu samem gozdnarija alpinske družbe, katera mnogo občuje z osrednjim ravnateljstvom na Dunaji; nadalje, da dobra Krupp, Semič in Podturn zelo pogrešajo brzojavne postaje. Zato izjavlja odsek, da bi naprava rečene brzojavne postaje bila v korist kmetijstvu, obrtnosti, trgovini in prometu, ter predlaga, naj zbornica to pripozná in prošnjo občine gradaške najtopleje priporoča.

Predlog se brez razgovora jednoglasno sprejme.

Politične stvari.

Iz deželnega zbora štajarskega.

V zadevi slovenskih zemljiških uknjižeb.

Govor deželnega poslanca dr. Jos. Serneca v deželnem zboru štajarskem dne 17. januarija 1888.

Visoka zbornica! Ko sem prvokrat bral poročilo večine, razvnel me je posebno tisti stavek, ki govori o dveh jezikih, katera bi mi Slovenci imeli. Ali ta gnev minil me je kmalu; kajti hitro sem prišel k prepričanju da se ta stavek ne more resnim zmatrati, ter da o takih trditvah preneha vsak daljni razgovor.

Jaz že delujem na spodnjem Štajerskem od leta 1870 in sicer 5 let kot koncipijent in 12 let kot odvetnik. V tem času nabral sem si veliko skušen. Držal sem se vseskozi pravila, da nesem nikdar za slovenske stranke delal nemških pisem, nego pobotnice, dolžna pisma, kupne pogodbe itd. delal sem v tistem jeziku, v katerem me je stranka nagovorila, razen če so me prisilile kake posebne okoliščine k čemu drugemu. Posebno pa, od kar sem odvetnik, napravljaj sem za slovenske stranke, za tožnike ali tožence, — izvzemši malih izjem — vedno le slovenske uloge. Od početka zadovoljil sem s tem, da so bile slovenske uloge vsprejete; tu in tam so se slovenske uloge rešile v nemškem jeziku. Uradniki takrat niso slovenskega jezika bili tako zmožni, torej se še ni dalo doseči, da bi se vseskozi reševale uloge v slov. jeziku; pa od dne do dne bilo je več slov. rešitev. Pri vseh okrajnih sodnijah na Spod. Štajarskem prišle so v zemljiške knjige kar tropoma slovenska pisma. Kakor jaz, delali so tudi drugi. Bila je to velika dobrota, katero smo s tem skazovali na pravosodnem polji slovenskemu prebivalstvu.

Koliko sitnob, koliko nesrečnih pravnih sem videl nastalih iz tega, ker je Slovenec, neznajoč nemški, podpisal ali podkrižal nemško listino! Prišel je potem k meni rekoč: „moj Bog, to se me ni prečitalo, o takem dogovoru ne vem nič; pogodba se je drugače glasila, to se je v pismu izpustilo“. Takí listini se ne more pripisovati dokazilna moč, kajti listina se mora prečitati onemu, ki ne zna sam brati, Slovincu pa, ki ne zna nič nemški, se more taka listina samo raztolmačiti. Kdo pa je porok, da je tolmač pri laganji pravo zadel? Dotični Slovenec mora podpisati listino samo s slepo nado, da je tolmač pošten mož, ter da je tudi pravo pogodil. Pravd nastalih iz takih nepravilnostij imel sem mnogo in konec je bil navadno, da je moral sodnik spoznati na priče, ki so bile navzoče, ko se je listina delala. Listina sama pa se ni jemala kot dokaz tako da je bila brez vsake vrednosti. Sodnik moral se je ozirati samo na to, kar so priče govorile, kako se je v resnici ustna pogodba glasila; iz listine pa se nikakor ni dalo razvideti, kaka je prav za prav pogodba. Po teh skušnjah sem se ravnal. Nikdar pa se mi še sanjalo ni, da imamo dva slovenska jezika,